

Cuma Sohbeti sayfası Adıyaman İl Müftülüğü tarafından hazırlanmaktadır.

CUMA
SOHBETİ

CUMA
SOHBETİ

"SOSYAL MEDYA MÜSLÜMANLIĞIMIZ"

İnsan, Allah'ın yeryüzündeki halifesidir.

Allah adına yeryüzünü yönetme sorumluluğunu emaneten yüklenmiştir. Bunun üstesinden gelecek bir donanımla varlık sahasına çıkmış, nefes alıp verinceye kadar bu sorumluluğu, ilahi mesajın değişik pasajlarında insana hatırlatılmış, yeryüzünü, hem kendisi hem de kendi dışındaki varlıklar için daha yaşanabilir bir hâle getirmesi insandan istenmiştir. İnsan ilahi mesajlara kulak verdiği ölçüde bunu gerçekleştirebilir. Bu da nefsanî, hayvani ve şeytani duygu ve düşünceleri, kopmayan, en sağlam kulp olan akıl ve vahiy ikilisinin gölgesinde terbiye etmekle mümkündür.

Teknolojik gelişmelerin bir sonucu olan internet ve özelinde mobil telefonlar, cep telefonları artık hayatımızın bir parçası, olmazsa olmazımız âdeta. Her kesimin ve özellikle gençlerimizin elinden düşürmedikleri, yolda yürürken dahi gözlerinin ve ellerinin hapsinde tuttukları, dersler, konferanslar, seminerler, toplantılar ve ibadet mekânlarında her an ulaşılabilir şekilde açık tuttukları, Kâbe'de yapılan tavafi selfie/özçekim şovuna dönüştürdükleri "bağımlı bağıllık" hastalığını yaşadıkları bir gerçekle iç içeyiz. Ve bu gerçek, yeri geldiğinde anamızın, babamızın, kardeşimizin, eşimizin dostumuzun yanında da kendini göstermektedir. Aynı ortamda bu insanlarla sadece fiziksel mekânı paylaşıyoruz. Ruhsal birlikteliğimizi, zamanımızı ve ilğimizi ise, sanal alemde hayali ilişkiler üzerine tesis ederiz. Belki de farkında ve idrakinde olmadan bazı hakikatleri ıskalarız. Bu yönde bir zihinsel egzersiz, beyin fırtınası yaptığımızda sosyal medyada, özellikle sosyal paylaşım sitelerinde yüzleşmemiz ve belki de kendimize çeki düzen vermemiz gereken, öğrendiğimizde hiç de hoşlanmayacağımız bir takım manzaralarla karşılaşırız.

Facebook, Youtube, Instagram gibi sosyal paylaşım sitelerinde paylaşılan beğeniler, zevkler, yemek tercihleri, tatil seçenekleri, okuma programları, ilişki durumu gibi kişisel ve mahrem bilgiler bir yandan istihbarî bilgi olarak güçlü devletler tarafından fişlenmekte, bir yandan da büyük şirketler ve mağazalar tarafından kişinin beklenti ve ihtiyaçları göz önünde tutularak kullanılmakta, "Kapitalizm, gölgesini satamadığı ağacı keser" şeklindeki Marx'ın sözünü haklı çıkartmasına tüketim çılgınlığı ve israf meşrulaştırılmaktadır. Gezilen yerlerin paylaşılması, turizm şirketleri aracılığıyla tatil (özellikle bayram, yılbaşı gibi) günlerimizi, anamızın, babamızın, akrabamızın, komşumuzun yanında değil de beş yıldızlı, sahile sıfır otellerde geçirmeye yönelik indirimli kampanyalar bombardımanı ile bizlere empoze edilmeye çalışılmaktadır. İlişki durumuna "nişanlı" yazıldığında çok geçmeden evlilik malzemeleriyle ilgili reklamlar o kişinin sayfasına sunulmakta veya bir kitap aldysanız ya da benim gibi kitabı bilgilerinizi paylaşıyorsanız anında "Sizin ilgilendiğiniz kitabı alanlar yanında şunu, şunu da aldı, şunu şunu da beraber alırsanız indirimli" demek suretiyle müşteri avlama metodunun sınır tanımaz ahlaki(!) versiyonlarıyla karşı karşıya kaldınız demektir.

Tabiatî itibarıyla meraklı bir varlık olarak yaratılan insan, izle(n)mekten hoşlanır. Bu noktada özellikle Instagram'da sınır tanımayan resimlerin, fotoğrafların paylaşılması, özel hayatın her anının sergilenmesi, mahremiyetin veriyeye dönüştürülmesi, yapılan görüşmelerde site kullanıcılarının bundan daha sonra pişmanlık duyduklarını ifade etmesi hem dikkat çekici hem de üzüntü vericidir. .

Youtube gibi videolarda konuşan kişi bir boşluğa konuşmakta ve Heidegger'in ifade ettiği "Kulak, en ontolojik organımızdır" şeklindeki duyma gerçeğinin yerini görme/görünü illüzyonu (yanılsama) almaktadır. Ayrıca

hakikat, imaja kurban edilmektedir. Birçok kişi ve olayın gerçekliğini gözardı ediyor oluşumuz, Hz. Peygamber'in duyarsız ve sindirilmiş bir toplum oluşuma amaçlanmaktadır.

Australyalı Türk asıllı 14 yaşında genç bir kızın hesabına girilip mahrem mesajlar ve fotoğrafların paylaşılması ve bu kızımızın intihar etmesi, cinsel tacizlerin yaşanması, sahte hesaplar üzerinden özellikle çocukların cinselliğinin hedef alınması, buluşmaya davet edilmesi, Güney Koreli bir çiftin kafeteryada sabaha kadar online oyun seansları oynaması, evdeki çocuklarının açlıktan ölmesi, ilginç olanın da oynadıkları oyunun beslenip büyütülen "sanal bir kız çocuğu" karakterini canlandırıyor olması, suda boğulan çocuğuna koşmak yerine twitterden yardım almaya koşan anne vb. hususlar bu ağın kullanımında karşılaştığımız insani değerlerden arındırılmış ve yaşanmış örneklerden sadece birkaçıdır.

Profil ve kapak resimlerinin bir şekerle istediğimizi yaptıracağımız çocuklarımızın görüşünü almadan, fotoğraflarıyla herkesin beğenisine veya birilerinin istismarına sunmamız da işin çabasıdır.

Ayrıca sanal alemin hesap ver(ile)bilirlik ve sorumluluk yönünün olmaması, istenilen anda chatlaşmalara son verilmesi, yalnızlığımızı paylaşım alanları olarak birbirimizden sorumlu olduğumuz ailelerimiz değil de, tanımadığımız karşı cinsle gönül eğlendirme yolunu tercih edişimiz, ailelerimizden sosyal ve ruhsal kopuşu da beraberinde getirmektedir.

"Var olmak, algılanmaktır" materyalist filozof George Berkley'in sözünü şiar eden web siteleri çıkarlarını sağlayıcı ve gelecekteki rölanتيه alıcı bir algıyı kullanıcılar üzerinde oluşturmaya çalışılmaktadır.

Siber fuhuş, siber kumar, siber kaçakçılık, devlet güvenliği gibi sansür ve filtre uygulamayı gerektiren hususların ifade ve haber özgürlüğünün kısıtlanması olarak algılanıp bu yönde hukukî bir düzenlemeye hem de yanibaşımızdaki kimi gençler tarafından karşı çıkılması da üzerinde kafa yorulması gereken ayrı bir husustur.

Karşılıklı olarak paylaşımımızı üzerinden birbirimizi

dikizlemenin, gözetmenin ve görmenin mahrem gerçekliğini gözardı ediyor oluşumuz, Hz. Peygamber'in "İnsanlık ilk günden beri bütün peygamberlerin üzerinde ittifak ettikleri bir söz bilir: Şayet utanmıyorsan, dilediğini yap!" şeklindeki nebevi söz, göz önüne alındığında bütün peygamberlerin ortak ahlakından, utanma duygusundan her geçen gün biraz daha fazla uzaklaşıyor oluşumuz sonucu çıkar.

En önemli sermayenin kendisiyle kayıtlı olduğumuz zamanın, sosyal mecralarda, bloglarda, web sayfalarında geçiyor oluşumuz sosyal varlık oluşumuzu bireyselliğe mahkum etmekte, bizi yalnızlaştırmakta ve psikolojik sorunların tetiklediği depresyonlara yol açmaktadır.

Müslümanlık, insanlarla münasebette kendini gösterir. Hz. Peygamber ilk vahiyle beraber Hira'yı terketmiş, topluma iç içe bir hayat yaşamıştır. Müslüman, başkasının ayıbını, mahremini araştırmaz. Müslüman, hem kendisinin hem de başkasının sırrını ifşa etmez. Müslüman, tanımadığı, bilmediği insanlarla hayali konuşmalar içerisine girmez. Müslüman bilgi, fotoğraf ve video paylaşımında bulunurken "kimler tarafından ve nasıl kullanılacağı" hususunu göz önünde bulundurur. Müslüman, sahte bir hesap üzerinden, olduğundan farklı görünme gayreti içinde olmaz. Müslüman, kişisel telif haklarını arkadaş grubuna veya herkese açık hale getirip muhtemel istismarlara kapı aralamaz. Müslüman, kendini sergilemez, mahrem hayatının veri olarak kullanılmasına müsaade etmez. Müslümanın kendine has/özel bir mahremiyet alanı vardır ve bu o şahsa/kişiyeye özeldir. Çünkü bu özel alan araştırılmazdır, dokunulmazdır ve saygındır. Müslüman, edep ve âdab çerçevesinde sorumluluk bilinci ve utanma duygusuyla ve "Rabbim, her anımı gözetliyor" ilahi fermanı ile hayatının bütününe yaşar. Vesselâm!

Harun DOĞAN
İl Vaizi
harun_dogan23@hotmail.com.